

ایده اصلی جلسه ۳۲

- قبلاً صفحه `show.php` فقط یادداشت رو نشون می‌داد.
- حالا یک دکمه "حذف یادداشت" اضافه می‌کنیم.
- وقتی کاربر روی این دکمه کلیک می‌کنه:
 ۱. یادداشت پیدا میشه (با بررسی اینکه مال کاربر هست یا نه)
 ۲. حذف میشه
 ۳. کاربر به لیست همه یادداشت‌ها (`/notes`) برمی‌گرده.

2. ساختار کلی `show.php`

```
if ($_SERVER["REQUEST_METHOD"] == "POST") {  
    // حذف یادداشت  
} else {  
    // نمایش یادداشت  
}
```

- شرط `$_SERVER["REQUEST_METHOD"] == "POST"` یعنی اگر درخواست حذف (از فرم) اومده.
- حالت `else` یعنی کاربر فقط خواسته یادداشت رو ببینه.

3. بخش حذف (POST)

```
$db = new Database($config['database'], "root", "");  
  
// پیدا کردن یادداشت برای اطمینان از وجود و مالکیت  
$note = $db->query(  
    "SELECT * FROM notes WHERE user_id = :user AND id = :id",  
    ["user" => 3, "id" => $_GET['id']]  
)->findOrFail();
```

```
// بررسی مجوز (Authorize)
Authorize($note['user_id'] === 3);
```

// حذف یادداشت

```
$db->query(
    "DELETE FROM notes WHERE user_id = :user AND id =
    :id",
    ["user" => 3, "id" => $_POST['id']]
)->fetch();
```

// هدایت به لیست یادداشت‌ها

```
header("Location: /laracast-php/public/notes");
exit();
```

نکات امنیتی:

- قبل از حذف، باید مطمئن بشیم یادداشت وجود داره → `findOrFail()`
- باید مطمئن بشیم یادداشت مال کاربر فعلیه → `Authorize()`
- حذف با POST انجام میشه نه GET، چون لینک حذف ناامن هست.

4. بخش نمایش (GET)

```
$db = new Database($config['database'], "root", "");
$note = $db->query(
    "SELECT * FROM notes WHERE user_id = :user AND id =
    :id",
    ["user" => 3, "id" => $_GET['id']]
)->findOrFail();
```

```
$current_userid = 3;
Authorize($note['user_id'] === $current_userid);
```

```
view("note/show.view.php", ["note" => $note]);
```

- اینجا فقط داده رو می‌گیریم و توی ویو نمایش می‌دیم.
- مجوز مالکیت یادداشت رو چک می‌کنیم.

- `findOrFail()` تضمین می‌کند که اگر یادداشت پیدا نشد، ۴۰۴ بدهد.
-

5. فرم حذف در `show.view.php`

```
<form method="POST">
    <input type="hidden" name="id" value="<?=$note['id'] ?>">
    <button type="submit">حذف یادداشت</button>
</form>
```

چرا `hidden` داریم؟

چون نیاز داریم ID یادداشت در درخواست POST باشد تا بدونیم چی رو حذف کنیم.

6. فرق `fetch()` و `findOrFail()`

- `findOrFail()` وقتی نیاز داری رکورد پیدا بشه و اگر پیدا نشد خطا بده (مناسب برای SELECT و نمایش).
 - `fetch()` وقتی query اجرا میشه ولی نتیجه‌ای برنگردونه یا نیاز به داده نداری (مثل DELETE).
-

7. ترتیب اجرای کد

۱. کاربر وارد `/notes/show?id=5` میشه → یادداشت نمایش داده میشه.
۲. کاربر روی دکمه حذف کلیک می‌کند → فرم POST ارسال میشه.
۳. PHP دوباره `show.php` رو اجرا می‌کند → شرط POST فعال میشه.
۴. یادداشت پیدا میشه → مجوز بررسی میشه → یادداشت حذف میشه.
۵. کاربر به `/notes` ریدایرکت میشه.

تمرین ۱

در کد زیر، چرا برای حذف یادداشت از `fetch()` استفاده شده و نه `findOrFail()`؟

پاسخ:

`fetch()` برای اجرای کوئری‌هایی استفاده می‌شود که نتیجه‌ی آن‌ها نیاز به گرفتن داده ندارد (مانند DELETE یا UPDATE). `findOrFail()` مخصوص زمانی است که باید یک رکورد خاص را از دیتابیس دریافت کنیم و اگر وجود نداشت، خطا بدهد. در عملیات حذف، ما نیازی به دریافت رکورد بعد از حذف نداریم.

تمرین ۲

اگر در بخش حذف (DELETE) به جای `$_POST['id']` از `$_GET['id']` استفاده کنیم چه مشکلی ممکن است پیش بیاید؟

پاسخ:

این باعث می‌شود عملیات حذف از طریق آدرس URL هم قابل انجام باشد و امنیت کاهش پیدا کند. استفاده از POST برای عملیات حساس، جلوی حذف تصادفی یا حملات CSRF را بهتر می‌گیرد.

تمرین ۳

چرا قبل از حذف یادداشت، دوباره SELECT گرفته می‌شود؟

پاسخ:

برای اینکه بررسی کنیم یادداشت متعلق به کاربر جاری هست یا نه (Authorize). اگر بدون این بررسی حذف کنیم، هر کاربر می‌تواند یادداشت‌های بقیه را حذف کند.

تمرین ۴

اگر `Authorize($note['user_id'] === 3)` حذف شود، چه خطری ایجاد می‌شود؟

پاسخ:

هر کاربری می‌تواند با تغییر id در آدرس، یادداشت‌های کاربران دیگر را ببیند یا حذف کند (دسترسی غیرمجاز).

تمرین ۵

چرا بعد از `header("location:/laracast-php/public/notes")` باید `exit()` بگذاریم؟

پاسخ:

برای جلوگیری از اجرای ادامه‌ی کد بعد از ریدایرکت. اگر `exit` نباشد، اسکرپت ادامه پیدا می‌کند و ممکن است خطا یا پردازش ناخواسته انجام شود.

تمرین ۶

در بخش نمایش (GET)، چرا از `findOrFail()` استفاده شده؟

پاسخ:

چون نیاز داریم اطلاعات یادداشت را از دیتابیس بگیریم. اگر یادداشت وجود نداشت، `findOrFail` باعث می‌شود اسکرپت متوقف شود و صفحه ۴۰۴ یا خطای مناسب نمایش داده شود.

تمرین ۷

اگر بخواهیم کاربر بعد از حذف یادداشت به صفحه قبلی برگردد، باید چه کدی جایگزین `header()` کنیم؟

پاسخ:

```
header("Location: " . $_SERVER['HTTP_REFERER']);  
exit();
```

این کاربر را به آدرس صفحه‌ای که از آن آمده برمی‌گرداند.

تمرین ۸

در این کد:

```
$db->query("DELETE FROM notes where user_id = :user and  
id=:id", ["user"=>3, "id"=>$_POST['id']])->fetch();
```

اگر `fetch()` حذف شود، چه تغییری ایجاد می‌شود؟

پاسخ:

احتمالاً تغییری در عملکرد کلی حذف ایجاد نمی‌شود چون `DELETE` داده‌ای بر نمی‌گرداند. ولی ممکن است بعضی نسخه‌ها یا ساختار PDO نیاز به فراخوانی متد داشته باشند تا کوئری کامل اجرا شود. به جای `fetch()` می‌توان از `execute()` هم استفاده کرد.

تمرین ۹

اگر کاربر ID یادداشت را در `$_POST['id']` تغییر دهد و آن یادداشت متعلق به کاربر دیگری باشد، آیا کد فعلی جلوی حذف را می‌گیرد؟

پاسخ:

بله، چون قبل از حذف، ابتدا SELECT گرفته می‌شود و با Authorize() بررسی می‌کنیم که user_id برابر کاربر جاری باشد. اگر نباشد، حذف انجام نمی‌شود.

تمرین ۱۰

اگر بخواهیم حذف یادداشت به صورت Ajax انجام شود، چه تغییراتی باید دهیم؟

پاسخ:

۱. دکمه حذف باید یک درخواست fetch یا XMLHttpRequest ارسال کند.

۲. در PHP، به جای ریدایرکت (header)، باید یک پاسخ JSON برگردانیم:

```
echo json_encode(['status' => 'success']);  
exit();
```

۳. در سمت JavaScript، بعد از موفقیت آمیز بودن حذف، یادداشت را از DOM حذف کنیم.